

## РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

**Кириченко Т.О.**

*здобувач,*

*Сумський національний аграрний університет*

### **ІНВЕСТИЦІЇ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ**

Альфред Маршал у своїй книзі «Principles of Economics» зазначив, що «із найцінніших капіталів є той, який вкладений в людину». Підприємці та менеджери, усвідомлюючи проблеми розвитку країни, суспільства та бізнесу, роблячи довгострокові перспективи та усвідомлюючи роль якості людського капіталу, який визначає темп та напрями розвитку бізнесу і є одним із факторів економічного успіху, ставлять перед собою питання про якість людських ресурсів, які в подальшому будуть задіяні на підприємствах. Інвестиція в людський капітал являє собою процес, що використовується компанією для розвитку своїх працівників. Підприємства роблять такі інвестиції в людей для покращення розвитку бізнесу, що в подальшому призведе до зменшення некваліфікованого персоналу і призведе до загального зростання ефективності персоналу в цілому.

У розвиток теорії людського капіталу значний внесок зробили Т. Шульц, Р. Солоу, І. Фішер, Л. Туроу, Л. Блауга та багато інших економістів, істориків та соціологів. Розвиток людського капіталу вивчали О. Грішнова, І. Каленюк, А. Чухно, Л. Михайлова, Н. Голікова та інші.

Людський капітал розуміємо як певний запас знань, навичок та здібностей, мотивацій, що цілеспрямовано використовується в тій або іншій сфері суспільного виробництва, сприяє зростанню продуктивності праці і, завдяки цьому, впливає на зростання доходів його власника (а також суспільства в цілому) [4]. Освіта, наука, виховання, охорона здоров'я, інформаційне забезпечення праці – це ті фактори, що впливають на формування та якість людського капіталу.

Вчені по різному дають визначення поняттю «інвестицій в людський капітал», але узагальнюючи, слід відмітити, що це заходи та дії, кошти, спрямовані на підвищення результативності людського капіталу, направлені на освіту, спеціальну підготовку та перепідготовку, підвищення кваліфікації у виробничій діяльності, зміцнення духовного і фізичного здоров'я.

Характеризуючи сучасний стан людського капіталу України, слід відмітити: скорочення населення – за даними Державної служби статистики на середину 2013р кількість населення становила 45 млн. 480 тис. чоловік, а в 2014 – близько 45 млн. 464 тис. чол.; зниження рівня народжуваності –

з 43,3 тис. чол. До 41.5 тис. чол.; значна трудова міграція, старіння працездатного населення. Видатки на охорону здоров'я в 2015 році передбачені на 51.2 млрд. грн., що на 4.4 млрд. грн., або на 8% нижче планових показників 2014 р., при цьому не врахована ні інфляція, ні податок який введений на медичні вироби та препарати. Маємо також скорочення видатків на освіту – на 3.6 млрд. гривень менше ніж в 2014 р.

Інвестиції в людський капітал повинні завжди бути пріоритетним напрямком розвитку держави, так як продуктивність праці людини, яка має високий рівень кваліфікації, освічена та здорова, прямо пропорційно впливає на ефективність суспільного виробництва.

Основою формування людського капіталу є освіта, а держава виступає головним інвестором її розвитку. Розпочате реформування освіти в подальшому повинно мати позитивний вплив на формування якісних, професійних кадрів, збільшення кількості кваліфікованих працівників, здатних конкурувати в новому економічному середовищі. Підвищення кваліфікації робітників, проведення курсів, тренінгів, проходження стажувань як на вітчизняних так і на закордонних підприємствах – це зростання конкурентоздатності персоналу та покращення його якісних характеристик. населення, зниження травматизму – основні завдання при формуванні якісного трудового потенціалу. Головними ініціативами є: пропаганда активного та здорового способу життя, регулярні профілактичні огляди працівників, програми страхової медицини.

Розвиток людського капіталу за рахунок здійснення інвестицій в його формування – пріоритетний напрямок при проведенні розпочатих в Україні реформ медичної та пенсійної сфер, галузей освіти та науки. Добробут населення, стабільність держави залежать від ефективності функціонування економіки, яка першочергово визначається рівнем розвитку людського капіталу.

#### Список використаних джерел:

1. Кавецький В.В. Інвестиції в людський капітал та його формування // В.В. Кавецький Экономические науки. – 2007. – № 1. – С. 96.
2. Колосюк А.А. Некоторые теоретические аспекты формирования человеческого капитала / А.А. Колосюк // Проблемы теории и методологии бухгалтерского учета, контроля и анализа: Междунар. сб. науч. трудов. – 2007. – № 2. – С. 91-97.
3. Мусієнко В.Д., Молозіна Н.А., Замараєва А.М. Проблема інвестування в активи людського капіталу // Вісник Криворізького національного університету. – 2012. – № 31. – С. 292.
4. Пекар В. Людський капітал Українис 2025. Підсумки форсайту. <http://wikicitynomica.org/future/lyudskiy-kapital-ukraini-2025-pidsumki-forsaytu.html>
5. <http://www.ukrstat.gov.ua/>